

Oktober 2025

De dagen starten met een sluier van nevel. Temperaturen gaan omlaag en het groen verandert naar een bont palet van gele en rode tinten. Wintervoorraden worden aangelegd en dieren zijn op zoek naar een plek om te overwinteren.

In deze herfstnieuwsbrief vind je weer tips om bij te leren, kansen om mee te doen of anderen te enthousiasmeren en natuurlijk leuke agenda tips. Lees mee en laat je inspireren door alles wat er speelt in het groene vrijwilligersveld van Zuid-Holland!

Cursussen en evenementen

Evenement

25 jaar Nationale Natuurwerkdagen: Meld je aan een maak impact in de natuur!

Op vrijdag 31 oktober en zaterdag 1 november 2025 vieren we het jubileum van de Nationale Natuurwerkdagen, het grootste groene klusweekend van Nederland.

Help de natuur dichtbij huis. Van wilgen knotten tot poelen opschonen.
Neem deel op een van de vele locaties in Zuid-Holland.

[Aanmelden Natuurwerkdagen →](#)

Ben jij of ken jij iemand tussen de 16 en 30 jaar? Bij Vinetaduin in Hoek van Holland gaan je samen met leeftijdsgenoten aan de slag om dit unieke duingebied open te houden. De Schotse hooglanders doen hun best, maar ze kunnen jullie hulp goed gebruiken.

Doe ook mee aan deze toffe dag: als side-hustle, solo of met je matties, fam, dispuut, jaarclub of team. Ben jij er ook bij?

[Ik wil meehelpen in Vinetaduin →](#)

Groene tips

Tip

Blijf werk maken van je groene droom

Ook de tweede ronde van de Groene Pluspuntenregeling van het Cultuurfonds Zuid-Holland was weer een groot succes. De Groene Motor mocht opnieuw talloze mooie plannen beoordelen en in veel gevallen goed nieuws brengen.

Hebben jullie dit keer geen aanvraag gedaan, maar zijn jullie wél op zoek naar financiering voor een groen idee? Kijk op zelfdoeninzh.nl of blader door het fondsenoverzicht hieronder. Wie weet zit er iets tussen dat jouw initiatief een flinke stap verder helpt!

Bekijk fondsenoverzicht →

Tip

PFAS, stop het stille gif - voucherregeling

De Natuur- en Milieufederaties van Noord- en Zuid-Holland zijn een voucherregeling gestart voor lokale initiatieven die hier onderzoek naar willen doen. Nieuwsgierig wat dit voor jouw buurt of organisatie kan betekenen?

Voucherregeling PFAS →

Tip

Beter slootbeheer?

Wil je aan de slag met natuurlijker sloot- en oeverbeheer? De nieuwe veldgids [Oeverindex](#) van FLORON helpt je op weg. De gids laat zien welke plantensoorten je vindt langs sloten en wat die zeggen over de kwaliteit van het beheer. Ga jij een kijkje nemen?

FLORON Oeverindex →

Nieuws

Heggen en hagen actie gemeente Leiderdorp

De aanmeldperiode is gesloten en wat een succes is het geworden. Op 1 en 15 november komen bijna 400 gezinnen hun plantmateriaal, goed voor 4 kilometer(!) haag ophalen. Met de aanplant wordt Leiderdorp weer een stukje groener. Een prachtig en inspirerend resultaat!

Bekijk de [factsheets](#) op ZelfDoen voor tips voor aanplant- en onderhoud van hagen en heggen.

Groen Erfgoed

Tip

(Winter)snoei in jouw hoogstamfruitboomgaard?

Op het platform ZelfDoen vind je praktische [snoeitabellen](#) en de hand-outs met informatie over [zomer](#)- en [wintersnoei](#).

Boerenlandvogels

Kennisdag provincie Zuid-Holland

Op dinsdag 14 oktober vond de jaarlijkse kennisdag van de provincie Zuid-Holland plaats bij Flora Boskoop. Met bijna 100 deelnemers, een inspirerende opening en diverse workshops was ook deze editie weer een succes.

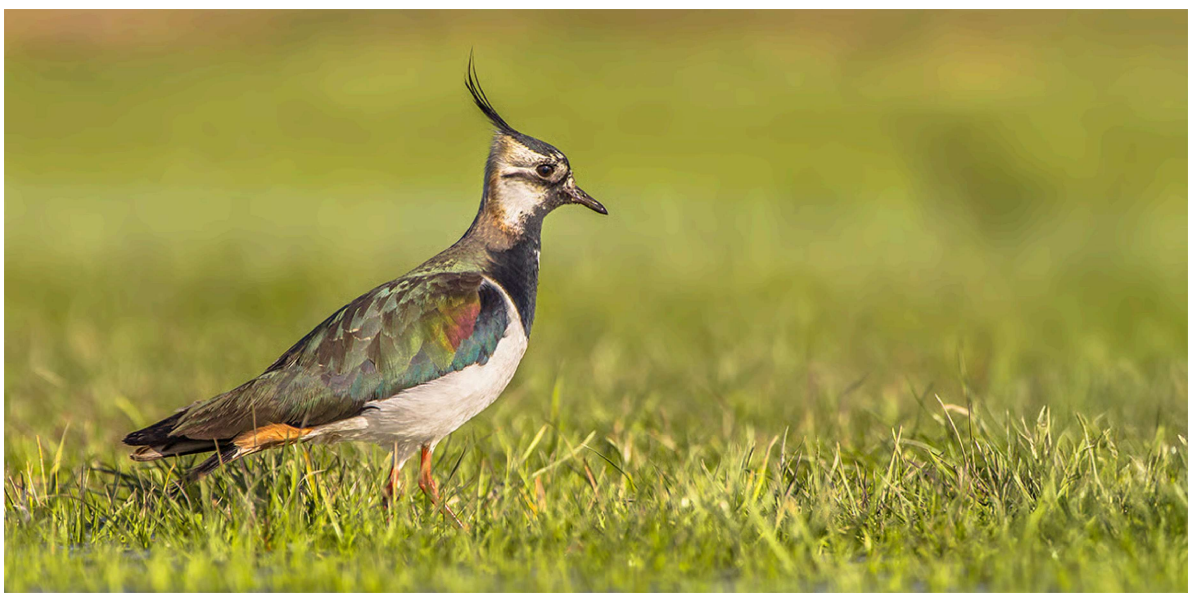
Benieuwd naar de tussentijdse evaluatie of wat er in de workshops is besproken? Op [het platform ZelfDoen](#) worden de samenvattingen en presentaties geplaatst.

[Samenvattingen en presentaties →](#)

De provinciale kennisdag gemist?

Op 29 november houdt SOVON haar landelijke dag in de Reehorst in Ede. Wil jij jouw vogelkennis dit jaar nog een beetje oppoetsen? Meld je dan aan voor een bomvol programma met boeiende lezingen. Daarnaast is er een beurs met boeken, optiek, reizen en vogelorganisaties uit heel Nederland.

[Aanmelden →](#)

(Nieuwe) weidevogelkerngebieden officieel geopend!

De afgelopen tijd was het druk rond de herinrichting van de Zuidpolder bij Delfgauw. Maandag 13 oktober werd dit nieuwe weidevogelkerngebied met ruimte voor extensieve landbouw officieel geopend! Staatsbosbeheer Hof van Delfland heeft het gebied in beheer.

De Klaas Engelbrechtspolder was van oudsher een succesvol boerenlandvogelgebied, maar de laatste jaren minder aantrekkelijk voor de vogels om te bezoeken en zich te vestigen. Ruil van percelen en herinrichting moeten het oude succes terugbrengen. Donderdag 16 oktober werd het lint voor de 'nieuwe' Klaas Engelbrechts doorgeknipt: de landingsbaan voor vogels is opnieuw uitgerold!

Foto: Floor Koornneef

Boerenlandvogelbeheer in beeld

De Ronde Hoep is een zeer succesvol boerenlandvogelgebied onder de rook van Amsterdam. Boeren en natuurbeheerder gaan hier goed samen. De film 'Hoop in de Hoep' schetst het beeld van de mensen die

erbij betrokken zijn en de vogels die er in het seizoen hun biotoop vinden

Filmagenda Zuid-Holland →

Oproep

Cursus Vrijwilliger in Historisch Groen

Ben jij vrijwilliger in historisch groen en wil je je kennis verdiepen? In maart 2026 start de nieuwe cursusronde van De Groene Motor. Twee cursusdagen hebben al een thema: In maart staan de stinzenplanten centraal en in juni is er de theorie en praktijk van het snoeien van leifruit.

Voor de cursusdag in april kun je nog meedenken! **Wat wil jij of jouw groep leren?** Dien jullie voorkeursthema in en wie weet behandelen we precies de vragen die bij jullie erfgoedlocatie leven!

Meer info en aanmelden →

Agenda-tips

25 oktober - Film Omniversum [The dark side of bright nights](#)

25 oktober - [Nacht van de Nacht](#)

29 november - [Landelijke SOVON dag](#)

Bekijk hier de complete agenda →

Natuurklus.nl - omdat iedere dag Natuurwerkdag is!

Organiseer jij regelmatig een natuurklus en kun je extra helpende handen gebruiken? Of wil je zelf vaker aan de slag in de natuur?

Plaats dan jouw klus, of zoek er eentje, op natuurklus.nl

Zo maken we samen heel het jaar werk van natuurbeheer!

Ga naar [Natuurklus.nl](https://natuurklus.nl) →

Deel jouw foto's en verhalen

Heb je iets meegemaakt dat andere vrijwilligers kan inspireren? Of heb je foto's gemaakt van iets moois in een gebied? [Stuur ze naar ons op](#), dan geven wij het een mooie plek. Alvast bedankt!

**De Groene
Motor**

De Groene Motor verbindt mensen, organisaties en hun netwerken met natuur, landschap en erfgoed. Wij zijn er voor alle groene vrijwilligers in Zuid-Holland.

De Groene Motor
Olof Palmestraat 18
2616 LR Delft
Nederland
(010) 272 22 22
zelfdoeninzh.nl

Volg je ons al?

Via onze sociale media blijf je op de hoogte van interessante actualiteiten, tips en inspiratie.

Leuk als je ons volgt!

Wil je veranderen hoe je onze mails ontvangt?

Je kunt je hier [uitschrijven](#) voor deze nieuwsbrief.